

Cooperativism and Democracy. Selected Works of Polish Cooperative Thinkers

Grant MNiSW, Narodowy Program Rozwoju Humanistyki.
Kierownik: dr Bartłomiej Blesznowski (ISNS UW). Grant realizowany jest od 2016 r.

Celem projektu jest przetłumaczenie na język angielski, opublikowanie i w ten sposób udostępnienie zachodniemu czytelnikowi tomu *Kooperatyzm, spółdzielczość, demokracja* – jedynego po II wojnie reprezentatywnego przeglądu pism polskich myślicieli i działaczy spółdzielczych, na czele z Edwardem Abramowskim – filozofem, wizjonerem społecznym, pionierem psychologii. Tom zawiera teksty dotyczące głównych założeń ruchu spółdzielczego w początkach XX wieku, dylematów i konfliktów ruchu, ukazujących doniosłe, acz niedoceniane miejsce kooperatywu wśród idei politycznych Polski.

Wybór pism poprzedzają dwa obszernie teksty autorstwa Bartłomieja Blesznowskiego – historyka idei, redaktora serii „Genealogia współczesności. Historia idei w Polsce 1815-1939”, oraz Remigiusza Okraski – znawcy przedwojennej spółdzielczości, redaktora naczelnego pisma „Nowy Obywatel”. Tom zawiera także wyczerpującą bibliografię dotyczącą idei kooperatywu i historii ruchu spółdzielczego.

Publikacja *Kooperatywu...* w języku angielskim („Cooperativism and Democracy. Selected Works of Polish Thinkers”) to ważny krok na drodze do przywrócenia łączności pomiędzy polską myślą polityczną a europejskim obiegiem kulturowym. Kooperatywu stanowi jeden z pomostów łączących Polaków z koncepcjami przebudowy społecznej powstałymi na gruncie zachodnim: francuskiego solidaryzmu, włoskiego anarchosyndykalizmu, brytyjskich i belgijskich spółdzielni, czy społecznej nauki kościoła.

Na opublikowanie książki w wersji anglojęzycznej zdecydowało się holenderskie wydawnictwo naukowe Brill, które szczyli się doświadczeniem sięgającym 350 lat, a co za tym idzie doskonałym poziomem merytorycznym i edytorskim wydawanych publikacji. Książka ukaże się w serii „Studies in Critical Social Sciences” pod red. prof. Davida Fasenfesta. Książka została już doceniona nagrodą Krajowej Rady Spółdzielczej, jest także rekomendowana przez recenzentów jako polski głos w toczącej się dziś dyskusji o przyszłych formach kooperacji społecznej i ekonomicznej na świecie.

Publikacja jest rezultatem swoiście „archeologicznego” namysłu nad zapomnianym sposobem myślenia o społeczeństwie, jakim był z pewnością kooperatywu – idea stanowiąca jeden z najważniejszych czynników kształtowania się w Polsce humanistycznej postawy myślicieli i działaczy społecznych, którą w swej znanej książce pt. *Etos lewicy* Andrzej Mencwel nazwał „etosem kulturalników”. Przywrócenie tego dziedzictwa europejskiemu obiegowi naukowemu jest szczególnie istotne z uwagi na rosnące zainteresowanie praktyków i badaczy tzw. *new cooperativism* – współczesnymi formami alternatywnej ekonomii i samoorganizacji, które rozwijane są zarówno w Europie, jak i krajach rozwijających się. W dobie kryzysu gospodarczego i niepokoju o dalsze losy demokracji, kooperatywu ma szansę stać się zaczątkiem nowej debaty nad relacjami pomiędzy gospodarką i polityką, wspólnotą i rynkiem, konsumpcją i obywatelstwem.